

KRAJOWA RADA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

STANOWISKO 3/2025

KRAJOWEJ RADY DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

z dnia 4 sierpnia 2025 r.

w sprawie potrzeby doprowadzenia do zgodności z prawem zasad uzyskiwania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego w przez absolwentów kierunków niemedycznych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej

Na podstawie art. 88 pkt 1, 2 oraz 13 zw. z art. 76 pkt 1, 2, 5 i 17 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2125 oraz z 2024 r. poz. 1897), Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych oświadcza co następuje:

1. Podjęcie niniejszego stanowiska przez Krajową Radę Diagnostów Laboratoryjnych (dalej „Rada”) podyktowane jest koniecznością zwrócenia uwagi podmiotów administracji publicznej, w tym odpowiedzialnych za kształcenie kadr medycznych, oraz środowiska akademickiego na poważne błędy prawno-systemowe i merytoryczne popełnione w związku z ukształtowaniem w art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (dalej również „ustawa ML”) możliwych ścieżek dojścia do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, który jest medycznym zawodem zaufania publicznego.

Zasady uzyskiwania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, zostały określone w art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 ustawy ML w sposób budzący poważne wątpliwości co do dochowania zgodności z zasadą prawidłowej legislacji oraz określoności przepisów prawa, wynikających z art. 2 Konstytucji RP.

Wymagania dotyczące wykształcenia uregulowane w art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy ML, w tym w zakresie specjalizacji w dziedzinach wskazanych w pkt 4 oraz na kierunku studiów podyplomowych wskazanym w pkt 3, nie gwarantują zapewnienia adekwatnej wiedzy teoretycznej i praktycznej niezbędnej do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. W konsekwencji nie dają one rękojmi należytej ochrony życia i zdrowia pacjentów.

Podkreślić należy, że ww. wymagania zostały uregulowane z pominięciem przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.; dalej „ustawa PSWN”), która, będąc właściwym w tym zakresie aktem prawnym, wyznacza adekwatny i niezbędny poziom wiedzy do należytego wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, jako że określa standardy kształcenia uwzględniane w programie studiów na kierunku analityka medyczna przygotowującym do jego wykonywania. Dodatkowo, jako ewidentny przykład braku legislacyjnej prawidłowości - gwarantowanej Konstytucji RP w art. 2, wyrażającym zasady demokratycznego państwa prawnego - wskazać należy, iż art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy ML odsyła do specjalizacji: analityka kliniczna i diagnostyka laboratoryjna, które nie istnieją od ponad 20 lat w żadnych aktach prawnych, w tym nie zostały przewidziane rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1771 oraz z 2025 r. poz. 877).

Niemożliwość porównania standardów wykształcenia wymaganego w art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy ML, ze standardami kształcenia na kierunku analityka medyczna (5-letnie **jednolite studia magisterskie na kierunku analityka medyczna**, które w myśl ustawy PSWN przygotowują do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego) powoduje niejasności, nieprecyzyjności oraz niespójność ww. przepisów w systemie prawa, co godzi we wspomnianą zasadę prawidłowej legislacji wynikającą z art. 2 Konstytucji.

Ponadto, ukształtowane w powyższy sposób (w art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy ML) zasady dostępu do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego pozbawiają samorząd zawodowy diagnostów laboratoryjnych legitymowanej konstytucyjnie pieczy nad należytym wykonywaniem tego zawodu (zwłaszcza w początkowym okresie

wykonywania zawodu przez diagnostę laboratoryjnego), budząc istotne wątpliwości co do zgodności z art. 17 ust. 2 Konstytucji RP.

W tym kontekście należy podkreślić kluczową rolę samorządu zawodowego zawodu zaufania publicznego. Zawody zaufania publicznego wymagają szczególnej ochrony odbiorców świadczonych w ich ramach usług. Z powyższych względów, zarówno weryfikacja przygotowania do zawodu, jak i nabór do zawodu nie mogą być pozostawione nieograniczonej swobodzie gry rynkowej, w tym na rynku kształcenia uczelni niemiedycznych, bez jakichkolwiek regulacji i wymogów profesjonalnych i etycznych.

2. **Wobec przedstawionych zastrzeżeń, Rada uznaje za konieczne uchylenie art. 11 ust. 1 pkt 3 oraz pkt 4 i ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, które umożliwiają uzyskanie prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego przez absolwentów kierunków niemiedycznych na podstawie ukończonych studiów podyplomowych lub ukończonego szkolenia specjalizacyjnego, z uwagi na to, iż obecnie nie przygotowują one do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, a także jako:**

- 1) **pozostających w systemowej sprzeczności z aktami właściwymi przedmiotowo do wyznaczenia poziomu wykształcenia adekwatnego do uzyskania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, tj.:**
 - a. ustawą PSWN oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego (Dz. U. poz. 755, z późn. zm.)),
 - b. ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606),
 - w konsekwencji zaś naruszających zasadę prawidłowej legislacji, w tym określoności przepisów prawa;
- 2) **naruszających przyznane samorządowi zawodowemu diagnostów laboratoryjnych w art. 17 ust. 2 Konstytucji RP prawo sprawowania pieczy nad należyтым wykonywaniem tego zawodu, w związku z dopuszczeniem do jego**

wykonywania osób, co do których samorząd pozbawiony został możliwości współdecydowania o wymaganej wiedzy i umiejętnościach przygotowujących do należytego wykonywania zawodu;

- 3) pozostających w sprzeczności z hierarchią kwalifikacji zawodowych, jako że dopuszczają one uzyskanie prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego przez osoby nieposiadające pełnych kwalifikacji wynikających z jednolitych studiów magisterskich na kierunku analityka medyczna;
 - 4) pozostających w sprzeczności z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, w szczególności wyrokiem z dnia 23 czerwca 2005 r. (sygn. akt K 17/04), który wskazuje na konstytucyjne zobowiązanie ustawodawcy do jednoznacznego i równego określenia warunków wykonywania zawodów zaufania publicznego.
3. **Niniejsze stanowisko Rady dotyczy rozwiązań prawnych przyjętych w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej**, tj. w art. 11 ust. 1 pkt 3 i pkt 4, oraz przypadków ubiegania się o prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego w oparciu o wyżej wymienione przepis, z uwagi na wprowadzone systemowe zmiany w określaniu programu specjalizacji oraz kształcenia podyplomowego.
- Celem tego stanowiska nie jest kwestionowanie prawidłowości oraz zasadności przyznania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego członkom samorządu zawodowego, którym prawo to zostało przyznane w innym otoczeniu prawnym, zwłaszcza umożliwiającym potwierdzenie adekwatności zdobytego wykształcenia.
4. Rada podjęła działania w celu ustalenia, czy wskazana w pkt 1 konstytucyjna wadliwość art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy ML nie stoi na przeszkodzie zgodnemu z prawem przyznawaniu prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego absolwentom kierunków niemedyceńskich, którzy mieliby powoływać się na te przepisy.
 5. Ponadto Rada rozważa podjęcie dalszych działań prawnych związanych ze złożeniem do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie zgodności z Konstytucją RP art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej.

Stanowisko wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Niniejsze stanowisko zostało podjęte przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, przy udziale 23 członków Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych na ogólną liczbę 38 członków:

- 1) za – 15
- 2) przeciw – 3
- 3) wstrzymało się – 5

Imienny wykaz głosów stanowi **załącznik 1** do stanowiska.

Sekretarz KRDL

Mateusz Józef Chmielarz

Prezes KRDL

dr n. med. Monika Pintal-Ślimak